

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/16/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115226508
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3115226508.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletú S. G., narodenú dňa XX.XX.XXXX, toho času bytom u matky, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P., dieťa rodičov C. G., trvale bytom B., Y. XXX/XXX, toho času bytom C. XX, zastúpenej I.. C. O., advokátom, so sídlom J., C. XX a E. G., bytom B., Y. XXX/XXX, zastúpeného I.. K. T., advokátkou, so sídlom G. J., X. XX/XX, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej S. a o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 26. januára 2016, č.k. 30P/247/2015-64, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje s tým, že nariadené predbežné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci samej - o úpravu práv a povinností rodičov k mal. S., vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 30P/247/2015.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím uznesením rozhodol o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia tak, že mal. S. ponechal v starostlivosti matky a otcovi uložil povinnosť prispievať na jej výživu sumou 40 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že mal. S. sa narodila z manželstva rodičov, ktoré je stále platné. Matka spolu s mal. S. odišla dňa 16.12.2015 zo spoločnej domácnosti, ktorú dovtedy viedla s otcom maloletej v rodinnom dome v B. a teraz žije spolu s maloleťou u svojich rodičov, v ich rodinnom dome v Obci C.. Svojím podaním zo dňa 17.12.2015 matka žiadala, aby súd vo veci starostlivosti o mal. S. nariadil predbežné opatrenie, ktorým zverí mal. S. do jej osobnej starostlivosti a otcovi určí povinnosť platiť mal. S. výživné v sume 250 Eur mesačne. Zároveň matka podala návrh vo veci samej, ktorým žiadala, aby súd zveril mal. S. do jej osobnej starostlivosti s tým, že maloletú bude zastupovať a spravovať jej majetok a otcovi určí povinnosť prispievať na výživu mal. S. výživným v sume 310 Eur mesačne. Toto konanie nie je skončené. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P. zo dňa 25.01.2016 o šetrení v rodine matky a otca mal. S. mal okresný súd preukázané, že od 16.12.2015 rodičia mal. S. nežijú v spoločnej domácnosti. Podľa vyjadrenia otca matka odišla s mal. S. bez uvedenia dôvodu. Dňa 24.12.2015 ho matka kontaktovala a oznámila mu, že sa s dcérou nachádza u rodičov v C. XX. S návrhom matky na nariadenie predbežného opatrenia vo veci ponechania mal. S. v jej osobnej starostlivosti a určenia výživného otec nesúhlasil a vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu matky žiadal súd predmetný návrh zamietnuť a zveriť mal. S. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ktorá by sa realizovala v týždenných intervaloch. Otec potvrdil, že od odchodu matky s dcérou zo spoločnej domácnosti na výživu mal. S. neprispieva. S maloleťou je iba v sporadickom telefonickom kontakte. Podľa vyjadrenia matky je dcéra po konfliktnej návšteve dňa 02.01.2016 rozrušená, nekludná a v noci zle spí. Pri pohovoroch matka uviedla, že už počas spoločného spoluzitia jej otec nebol nápomocný pri starostlivosti a výchove o mal. S.. Vzťah otca s maloleťou hodnotila matka ako kamarátsky, dieťa otca podľa názoru matky neposlúcha a nemá k nemu vytvorenú žiadnu autoritu. Od narodenia bola maloletá stále len v starostlivosti matky, či už v práci alebo doma. Matka vyjadrila obavu ponechať maloletú v starostlivosti u otca, lebo nevie, či sa tento nezačne v prítomnosti dieťaťa správať

skratovo a má tiež strach, aby otec maloletej neublížoval po psychickej stránke. Matka uviedla, že v rámci konania vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu bude navrhovať vykonať znalecké dokazovanie. Zvažuje s maloletou navštíviť aj detského psychológa. Kolízny opatrovník s poukazom na rozporuplné vyjadreniam rodičov a potrebu ďalšieho dokazovania, ktoré je nad rámec možností predbežného opatrenia, odporučil, aby súd do konečného rozhodnutia o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu ponechal mal. S. v osobnej starostlivosti matky. V danom prípade mal okresný súd za preukázané, že sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia. Matka osvedčila existenciu právneho vzťahu účastníkov, právny záujem na vydaní predbežného opatrenia a osvedčila aj skutočnosť, že právne vzťahy účastníkov si vyžadujú dočasnú úpravu. Existujúce rozpory medzi rodičmi mal. S. vyústili do situácie, kedy sa matka spolu s mal. S. odsťahovala zo spoločnej domácnosti, ktorú dovtedy viedla s otcom dieťaťa. Tento stav narušuje vzťahy a bráni zdravému a pokojnému vývoju dieťaťa. Okresný súd preto považoval za potrebné tieto vzťahy upraviť predbežným opatrením, ktorým ponechal mal. S. v starostlivosti matky, nakoľko maloletá je v útlom veku, matka jej od narodenia poskytuje všetku starostlivosť a v jej starostlivosti neboli preukázané žiadne nedostatky. Pre rozhodnutie zveriť mal. S. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov podľa návrhu otca je potrebné dokazovanie, ktoré presahuje rámec možností predbežného opatrenia. Ponechanie mal. S. v starostlivosti matky je preto za danej situácie v záujme mal. dieťaťa. Okresný súd zaviazal otca povinnosťou prispievať na výživu mal. S. sumou 40 Eur mesačne. Pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti predbežným opatrením platí, že povinnosť platiť výživné sa stanoví len v nevyhnutnej miere, čomu podľa názoru okresného súdu zodpovedá čiastka 40 Eur mesačne. Konečná úprava práv a povinností k mal. S. bude riešená v konaní samom. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 102 ods. 1, § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. a), písm. b), § 77 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal prostredníctvom svojej zástupkyne odvolanie otec maloletej a domáhal sa, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a návrh matky na vydanie predbežného opatrenia zamietol, poťažne podľa § 220 O.s.p. zmenil, dieťa zveril do výchovy a opatery jednému z rodičov a upravil druhému z rodičov styk s dieťaťom. Vytýkal súdu prvého stupňa jeho výrok o ponechaní dieťaťa v starostlivosti matky, ktorý považuje za nesprávny a nevykonateľný z dôvodu, že takýto výrok by prichádzal do úvahy vtedy, pokiaľ by dieťa už matke bolo zverené. Uviedol, že v danom prípade nedošlo k žiadnym skutočnostiam, pre ktoré by mala matka opustiť spoločnú domácnosť spolu s dieťaťom, jedná sa len o jej jednostranné tvrdenia, nikdy sa jej nevyhrážal, nikdy nemali nezhody takého charakteru, že by bolo potrebné ich riešiť rozhodom, naopak, vždy sa snažil všetko prispôbiť rodine a potrebám dcéry a manželky. Vytýkal kolízному opatrovníkovi, že nevykonával šetrenia, ktorý z rodičov má vytvorené aké podmienky na výchovu dieťaťa. Zdôraznil, že s manželkou a dcérou žil v spoločnej domácnosti do 16.12.2015, má k dieťaťu dobrý vzťah a verí, že dieťa ho má rado. Z prirodzeného prostredia matka dieťa vytrhla, vzala so sebou veľký obnos finančných prostriedkov a nasťahovala sa k svojim rodičom, kde sú nevyhovujúce podmienky pre dieťa. Rodičia manželky do ich spolužitia neustále zasahovali, boli voči nemu negatívni, čo spoločne s manželkou riešili písomnou požiadavkou na nich, aby do ich domácnosti nechodili a podobne. Deklaroval svoj záujem rozvíjať a upevňovať vzťah s dieťaťom, pričom mal za to, že odlúčením trpí nielen on, ale i dieťa. Poukázal na článok 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky - Dohovor o právach dieťaťa - články 7, 8, ktorými sa okresný súd neriadil. Matka podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia v deň, kedy opustila spoločnú domácnosť i s dieťaťom, a preto nie je daná žiadna náhla a naliehavá potreba na vydanie predbežného opatrenia. Ďalej uviedol, že sa o dieťa vie postarať, má vhodné podmienky pre jeho výchovu, pričom považoval za neprípustné, aby sa riadil pokynmi zástupcu matky, ktorý mu posielala podmienky, za akých môže vôbec s dieťaťom hovoriť, čo je nad rámec jeho oprávnení. Zástupca matky mu oznámil, že môže dieťaťu volať na mobil, ktorý nevie, komu patrí, údajne starej matke mal. S., pričom táto rozhodne, či ho zdvihne, a či môže s dieťaťom hovoriť. Dvakrát sa mu podarilo s dieťaťom hovoriť viac ako 45 minút, dieťa sa za ním pýtalo, tvrdilo, že je na dovolenke u babky, a že chce ísť domov, bolo uvoľnené, spontánne a veselé a domáhalo sa, aby za ním prišiel. Ďalšie razy bolo dieťa v telefóne ustráchané, odpovedalo na to, čo jej niekto šepkal, čo on počul v telefóne, dokonca mu povedalo, že ho nechce, že budú mať nový dom s iným ujom a podobne. Zastáva názor, že prostredie, v ktorom sa mal. dieťa nachádza, hlavne starí rodičia, ho negatívne ovplyvňujú, zhoršila sa kvalita života dieťaťa a považuje v rozpore s jeho záujmami, aby v tomto prostredí dieťa zostalo. Tvrdil, že matka z domácnosti vzala 142.800 Eur, zrušila jeho dispozičné právo k účtom, zamedzila mu prístup k finančným prostriedkom, zanechala na neho chod ich spoločnosti, ktorej sú obaja majiteľmi a ona zamestnancom, prestala chodiť do práce, ktorým postupom a postojom ohrozuje ich firmu. Mal záujem riešiť dohodou styk s dieťaťom, na list jeho zástupcu matka nereagovala. Zdôraznil, že sa nikdy

nestalo, že by dieťa udrel, naopak, bola to matka, ktorá vyžadovala od dieťaťa neprimeranú disciplínu, pričom on ako otec bol benevolentnejší. Vždy sa vedel o dieťa a manželku postarať, žil len pre ne, plánovali ďalšie spoločné dieťa, za posledný rok boli spoločne na rôznych dovolenkách, výletoch, pričom v súčasnosti sa viac ako dva mesiace nemôže s dieťaťom, ktoré ľúbi, a na ktoré je citovo naviazaný, stykať, čím v konečnom dôsledku stráda nielen on, ale i dieťa. Vyjadril prekvapenie, že matka chce s dieťaťom navštíviť psychológa, nakoľko dieťa je zdravé, veľmi živé, a pokiaľ nastala potreba psychológa, je to zrejme z dôvodu, že dieťaťu chýba, a že odlúčenie zle znáša, poťažne uvedené prostredie, kde dieťa je, je v rozpore s jeho záujmami. Zdôraznil, že podľa jeho názoru nie je žiaden dôvod na nariadenie predbežného opatrenia. Vytýkal súdu prvého stupňa, že v jeho rozhodnutí absentuje dohoda o jeho styku s maloletou a je potrebné, aby súd zasiahol do úpravy výkonu rodičovských práv a povinností tak, že upraví jeho styk s dieťaťom v takom rozsahu, že si bude môcť dieťa prevziať každý párný týždeň od piatka od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň od utorka 16:00 hod. do nasledujúcej stredy do 18:00 hod., kedy dieťa matke odovzdá, nakoľko je potrebné, aby sa citové väzby s dieťaťom rozvíjali pozitívne.

Matka vo svojom písomnom vyjadrení, podaným prostredníctvom svojho zástupcu, navrhla, súdiac podľa obsahu jej rozsiahleho podania, uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Výrok súdu, ktorým ponechal mal. S. v jej starostlivosti, považovala za formálny, ako aj vecne správny, nakoľko ku dňu vydania rozhodnutia bolo dieťa reálne v jej starostlivosti a súd ju nemusel osobitným výrokom zveriť do jej starostlivosti. Nie je pravdou, že by súd jej návrh zamietol, iba formálne vyhovel tomu, čo žiadala a výrok prispôbil faktickému stavu platnému ku dňu vydávania rozhodnutia. Dôvodom, pre ktorý opustila spoločnú domácnosť, je dlhodobé správanie otca, ktoré možno označiť za domáce násilie, tak ako uviedla vo svojom návrhu na začatie konania. Prístrešie jej ponúkli rodičia, a preto bola nútená dať výpoveď v práci, nakoľko sa po celý pracovný čas zdržiavala v prítomnosti odporcu a zmeniť si telefónne číslo, nakoľko odporca telefón používal na psychický nátlak na ňu. Uviedla, že dňa 18.12.2015 e-mailom oznámila otcovi, čo sa stalo, súčasne mu oznámila, že na zabezpečenie životných potrieb uskutočnila zabezpečovacie úkony, smerujúce k zabezpečeniu prostriedkov na bankovom účte jej a mal. S. na vkladnej knižke a oznámila mu, že zobrala 3.300 Eur, ktoré jej odporca dňa 16.12. ponechal. Na iné financie nesiahala. Súčasne mu oznámila e-mail, na ktorý môže s ňou, prípadne s dieťaťom, komunikovať. Do 02.01.2016 sa otec snažil s dieťaťom a s ňou komunikovať normálne, ale v uvedený deň vstúpila do obydlija manželov J. dvojčlenná policajná hliadka za prítomnosti otca maloletej a jeho brata I. G.. Otec chcel za prítomnosti polície z bytu mal. S. odniesť, na čo táto reagovala krikom, plačom a snažila sa skryť. Trestné oznámenie jej otca v tejto veci bolo odmietnuté a sťažnosť voči uzneseniu bola prokurátorom zamietnutá. Považovala za absurdné, že osoba, dôvodne podozrivá z domáceho násillia, si dokáže vybaviť pomoc dvoch policajtov, ktorí proti vôli majiteľov bytu umožnia vstúpiť do cudzieho obydlija neoprávnené osoby. Táto skutočnosť mal. S. dramaticky poznačila, začala sa vyhýbať kontaktu s otcom a odmietla s ním telefonický i iný kontakt. Z tohto dôvodu navštívila opakovane s mal. dieťaťom psychológa. Podrobne popisovala telefonáty otca s mal. S. od 30.12.2015 do 06.02.2016. Uviedla, že telefonáty otca a dcéry na psychickej pohode mal. S. neprispievali, otec ju zaťažoval svojimi problémami a problémami, ktoré sa týkajú ich ako rodičov. Komunikácia medzi ňou a otcom maloletej je v značnej časti obmedzená na jej urážanie a urážanie jej rodiny zo strany otca. Rovnako ju uráža, ako i jej rodinu, brat otca I. G.. Zdôraznila, že všetky konflikty otca a dieťaťa vznikajú výlučne pre správanie otca maloletej, ktorý na maloletú vyvíja nátlak, rozpráva jej o skutočnostiach, ktoré očierňujú jej matku, trvajú viac ako 45 minút a mal. S. nie je schopná sa na takúto dlhú dobu koncentrovať, chce ju brať od matky proti jej vôli, hovorí o tom, že šteniatko pôjde do útulku a podobne. Pokiaľ otec reálne nezmení svoje správanie, jeho styk s maloletou bude znamenať pre dieťa citovú záťaž a stres. Pokiaľ súd určí, že styk s dieťaťom sa má realizovať za jej prítomnosti, je otázne, či je vôbec možné od obete domáceho násillia spravodlivo požadovať, aby s podozrivou osobou udržiavala fyzický kontakt.

Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 102 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz.

Predbežné opatrenie podľa § 102 ods. 1 prvá veta O.s.p. nariadi súd vždy, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov. V konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa ods. 1 vykoná aj bez návrhu. Vždy sa však vyžaduje naliehavosť predbežnej úpravy, ktorá musí byť osvedčená. Preukázať je potrebné to, že právo bolo porušené, a že k jeho ochrane je potrebné predbežné opatrenie, a to pri súčasnom preukázaní naliehavosti požadovanej úpravy, pričom oprávnenosť musí byť aspoň spravdepodobnená.

V danej veci bolo potrebné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia posúdiť podľa § 102 ods. 1 O.s.p., nakoľko návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol podaný v priebehu konania vo veci samej o úprave práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu. O predpokladoch pre nariadenie predbežného opatrenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia v jeho dôsledkoch platia ust. § 74 až § 77 O.s.p., čiže súd po začatí konania môže nariadiť predbežné opatrenie podľa § 76 O.s.p., ak je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia môže súd predbežným opatrením aj z úradnej povinnosti (bez návrhu) odovzdať dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo inej osoby, ktorou môže byť osoba fyzická (náhradná starostlivosť, pestúnska starostlivosť), alebo právnická (ústavná starostlivosť). V prípade, že sa jedná o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti druhého rodiča, rozhodujú kritériá uvedené v § 24 až § 26 a § 36 Zákona o rodine, t. j. ak rodičia spolu nežijú, nedohodli sa na úprave práv a povinností k mal. dieťaťu, musí súd vždy prihliadať na záujem dieťaťa, najmä jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia, vek dieťaťa, zdravotný stav, pohlavie, vzťah k rodičom a podobne, pričom sa uprednostňuje výchovné prostredie toho rodiča, u ktorého so zreteľom na všetky hľadiská sú lepšie predpoklady pre starostlivosť o mal. dieťa. Vzhľadom na dočasnosť predbežného opatrenia je potrebné uviesť, že trvá dovtedy, kým súd nerozhodne vo veci samej o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom, ktoré konanie môže súd začať aj bez návrhu (§ 81 O.s.p.).

V preskúmvanej veci z obsahu spisu je nesporné, že rodičia mal. S. spolu nežijú od 16.12.2015, doposiaľ sú manželia a na Okresnom súde Trenčín je vedené konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. S..

Vzhľadom na doposiaľ osvedčené okolnosti danej veci považoval odvolací súd nariadenie predbežného opatrenia, ktorým ponechal súd prvého stupňa mal. S. v starostlivosti matky s doplnením odvolacím súdom, že sa jedná o opatrenie trvajúce do právoplatného skončenia konania vo veci samej - o úpravu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu za dôvodné a v záujme mal. dieťaťa, na ktorého záujem odvolací súd predovšetkým prihliadal. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je dočasná úprava pomerov účastníkov potrebná, a to vzhľadom na súčasné konfliktné vzťahy rodičov mal. S., ktoré sa otec snažil riešiť i za prítomnosti a pomoci polície.

Pri rozhodovaní o tom, ktorému z rodičov súd ponechá mal. S. v starostlivosti do konečného rozhodnutia súdu vo veci samej, správne súd prvého stupňa zohľadnil predovšetkým tú skutočnosť, že mal. S. je v útlom veku, je nepochybne citovo viazaná na matku, u ktorej neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletú. Prihliadol i na stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý prešetril pomery na strane otca i súčasné pomery matky a navrhol ponechanie mal. S. v starostlivosti matky.

Vzhľadom ku skutočnosti, že sa jedná o dočasné opatrenie - ponechanie dieťaťa v starostlivosti druhého z rodičov, ktorý pojem nie je totožný s pojmom výchovy, bude toto predbežné opatrenie trvať len do doby, kým súd nerozhodne vo veci samej ohľadne úpravy práv a povinností rodičov k mal. S., t. j. o návrhu matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti a určenie výživného zo strany otca maloletej a o návrhu otca na úpravu styku s dieťaťom.

Pokiaľ sa otec v podanom odvolaní domáhal úpravy styku s mal. S., odvolací súd súhlasí s názorom otca o potrebe budovania citových väzieb medzi ním a dieťaťom. Za okolností, zistených z obsahu spisu, môže len konštatovať, že súd prvého stupňa o úprave styku otca s mal. S. doposiaľ nerozhodol,

návrh na nariadenie predbežného opatrenia o úpravu styku nebol účastníkmi podaný, a preto v záujme zachovania zásady dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania nemohol odvolací súd tejto námietke otca vyhovieť. Nepochybne však súd prvého stupňa rozhodne o jeho návrhu na úpravu styku s mal. dieťaťom najneskôr v rozhodnutí vo veci samej.

Z týchto dôvodov krajský súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, vrátane povinnosti otca platiť výživné pre mal. S. vo výške 40 Eur mesačne (tento výrok súdu prvého stupňa vo svojom odvolaní otec nespochybnil) s tým, že upravil znenie výroku nariadeného predbežného opatrenia tak, že mal. S. ponechal v osobnej starostlivosti matky, v ktorej starostlivosti sa fakticky v čase rozhodovania súdu nachádza a obmedzil dobu trvania nariadeného predbežného opatrenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej - o úpravu práv a povinností rodičov k mal. S., vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 30P/247/2015.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.